

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/543/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

77/2012. (II. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ a jogi képviselője útján 2011. augusztus 29-én előterjesztett **panaszát** a 2012. február 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Sz. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos jogi képviselője útján, postai úton, a Sz. városi Rendőrkapitányság vezetőjének címezve terjesztette elő panaszát a 2011. augusztus 20-án 16 óra 45 perc körüli időben a Videoton Futball Club szurkolói, illetve a Pécsi MFC szurkolói között kialakult verekedés kapcsán vele szemben foganatosított rendőri intézkedések: előállítás, tanúkenti kihallgatása és rendőrségi fogdán történt fogva tartása miatt. A beadványban kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Elmondása szerint a fent említett helyen és időben eljáró rendőröknek akkor, amikor a Kékszakáll Vendéglő közelében a Ny. utcába betertek a panaszost a többi Videoton drukkerrel együtt, kellő körültekintés mellett észlelniük kellett volna azt, hogy a panaszos a verekedésből teljesen kimaradt, semmilyen kirívóan közösségellenes, azaz garázda magatartásban vagy cselekményben nem vett részt, illetve annak nem volt elszenvedője sem. Sajnos azonban rossz időben tartózkodott rossz helyen, és pusztán emiatt, tehát azért, mert a Kékszakáll Vendéglő közelében volt, vonták a rendőrök őt is intézkedés alá.

A verekedés kezdete előtt a panaszos barátaival a Vendéglőben, annak belső kiszolgáló termében iszogatót. Egyszer csak arra lettek figyelmesek, hogy megáll egy busz a szalagkorlát előtt a S. úton, ott, ahol egyébként nem szabad megállni. A buszból piros-fekete mezben pécsiek özönlöttek ki, és megindultak a Kékszakáll Vendéglő terasza felé, ahol a Videoton drukkerai is voltak. Ezzel egy időben a pécsiek a másik csoport felé köveket dobáltak. A pécsiek támadó jellegű fellépését tapasztalva a panaszos szaladni kezdett az első keresztutca, a Ny. utca irányába. A rendőrök itt vonták a panaszost a többiekkel együtt intézkedés alá. A panaszos hangsúlyozza, hogy nem vett részt semmiféle verekedésben, dobálásban vagy más garázda cselekményben. Véleménye szerint ezt a rendőröknek a panaszos mozgásának irányából, és abból, hogy nem volt nála semmilyen verekedéshez használható eszköz, és sérülése sem keletkezett, észlelni kellett volna. Mivel tehát sem bűncselekményt, sem szabálysértést nem követett el, a vele szemben végrehajtott előállításnak, különösen pedig a gyanúsításnak hiányzik a jogalapja.

Különösen sérelmes a panaszos számára, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök meg sem kérdezték tőle és sorstársaitól, hogy mi is történt. Csupán igazoltatták és sorba állították őket, majd közölték velük, hogy jön a rendőrségi gépjármű, amibe be kell szállniuk.

Panaszolja továbbá, hogy a vele szemben eljáró rendőr nem köszönt a napszaknak megfelelően, nem közölte az intézkedése célját, és azt sem, hogy mi miatt kerül sor az intézkedésre. A panaszos jogairól pedig végképp semmiféle tájékoztatást nem adott. Még azt sem tudatták vele, hogy hová szállítják.

Amikor megérkeztek a Sz. városi Rendőrkapitányság udvarára, az előállítottakat hatos csoportokba állították, így kísérték be az előállító helyiségbe. Ott a panaszost – a többiekhez hasonlóan – megmotozták, a cipőfűzőt kivetették a cipőjéből és elvették az összes értéktárgyat és ingóságot, amit magánál tartott. Az eljárásról jegyzőkönyv ugyan készült, de abból a panaszos nem kapott példányt. Ugyanígy nem kapott másolatot a tanúkenti és a gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvekből sem. Mindössze két dokumentum áll rendelkezésére: egy határozat az előállítás időtartamának meghosszabbításáról és egy igazolás a fogvatartásról. Kifogásolja, hogy az előállítása 12 óra 45 percnyi időtartama alatt semmiféle élelmet nem kapott. Panaszolja továbbá, hogy a rendőrség épületében este fél kilenctől jelen volt jogi képviselőjével a gyanúsítás előtt nem találkozhatott.

A panaszos beadványában idézi a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ának és 92-93. §-ának rendelkezéseit, amelyekre figyelemmel kéri a Testülettől panaszja méltányos és igazságos elbírálását, és annak megállapítását, hogy a vele szemben tanúsított rendőrségi fellépés jogszerűtlen, aránytalan, szakszerűtlen és célszerűtlen is volt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A panaszos előállításáról kétféle rendőri jelentés készült.

a) Az egyik jelentésben hét fő intézkedő rendőr nyilatkozott arról, hogy 16 óra 45 perckor vonták a panaszost intézkedés alá. Annak keretében az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, majd a 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően elfogták és előállították. A panaszossal szemben 16 óra 45 perctől 18 óra 30 percig az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében bilincs kényszerítő eszközt alkalmaztak. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszos hozzátartozó vagy képviselő kiértésítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló események leírásánál a jelentés csupán azt rögzíti, hogy a rendőrök az intézkedés helyszínén állampolgári bejelentésre jelentek meg, amely szerint a Videoton és a Pécs labdarúgó csapatának szurkolói összeverekedtek. A dulakodásban mintegy 60 pécsi, és kb. 30 Sz. városi drukker vett részt. Mivel a panaszos a Sz. város csapatának szurkolójaként részt vett a garázdaságban, őt a rendőrök elfogták és előállították.

A panaszost védelemhez való jogáról a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2011. augusztus 20-án 18 órakor tájékoztatták. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján továbbá tájékoztatót kapott az előállítás okáról és igazolást vett át annak időtartamáról. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) bekezdései és a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján jogairól és kötelezettségeiről szintén tájékoztatásban részesült.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása és a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült továbbá az arányosság követelménye sem.

b) A másik jelentés szerint a panaszossal szemben két rendőr lépett fel. Annak keretében a panaszost az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, majd a 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően elfogták és előállították. A panaszossal szemben 20 órától 20 óra 25 percig az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében bilincs kényszerítő eszközt alkalmaztak. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszos hozzátartozó vagy képviselő kiértésítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló események leírásánál a jelentés azt rögzíti, hogy a sérelmezett események napján 20 órakor a rendőrök előállították a panaszost vizeletminta-vétel céljából a városi ügyeletre. Utal rá a jelentés, hogy a panaszost garázdaság elkövetése miatt állították elő, átvizsgálása során azonban találtak nála egy 2X3 cm-es papírdarabban kis mennyiségű fehér port, amelynek tartalmáról nem volt hajlandó nyilatkozni. Az eljáró orvos a mintát 20 óra 11 perckor vette le, azt követően a rendőrök a panaszost visszaszállították a rendőrkapitányságra.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása és a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült továbbá az arányosság követelménye sem.

2) A panaszos a rendőrségi iratokhoz csatolt nyilatkozaton az alábbi kijelentéseket tette. A jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-a alapján megkapta, és a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel vagy a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem élt. Az Rtv. 33. §-ának (4) alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról szóban tájékoztatást kapott, és a részére kiállított, az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. Az előállító helyiségben történt elhelyezésével kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §-ának (8)-(9) bekezdései, valamint a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatást vett át. Élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

3) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított és a panaszos által aláírt igazolás a szabadságkorlátozás kezdetét 2011. augusztus 20-án 16 óra 45 percben jelöli meg, befejezésének időpontja pedig 2011. augusztus 21-én 4 óra 20 perc. A panaszos hozzátartozója vagy képviselője értesítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért.

4) A Sz. városi Rendőrkapitányság vezetője határozatával a panaszos előállításának az időtartamát – ami 2011. augusztus 20-án 16 óra 45 perctől augusztus 21-én 0 óra 45 percig tartott volna – négy órával, vagyis augusztus 21-én 4 óra 45 percig meghosszabbította. A határozat azonnali végrehajtását bünyügyi érdekből rendelte el. A döntést a panaszos előtt 2011. augusztus 21-én 0 óra 45 perckor kihirdették, az ellen panasszal nem élt.

5) A panaszos a fogvatartása idején végzett kihallgatások alkalmával a következőket adta elő.

a) A panaszost 2011. augusztus 20-án 20 óra 35 perctől 21 óra 1 percig tanúként hallgatták ki. Annak során a panaszügy elbírálása szempontjából az alábbi releváns információkat közölte.

Mivel a Videoton-drukkerek között az utóbbi időben nézeteltérések voltak, „brigádépítő” sörözést szerveztek 2011. augusztus 20-án 17 óra 30 percre, az aznapi meccset megelőző időre a Kékszakáll Sörözőbe. A panaszos 15 óra 45 perc körüli időben érkezett a helyszínre erősen ittas állapotban. Beült a benti helyiségbe, majd játékgépezni kezdett, ott akkor mintegy 20-25 fő tartózkodott. Később valaki kiabált kintről, hogy ott vannak a pécsiek, ekkor a panaszos kiment a kocsmából. Pár másodperc elteltével valaki egy sörös- vagy pezsgősüveget dobott felé, de a panaszost nem találta el. Később azt látta, hogy a szalagkorlát felől ketten szaladnak a kocsmá felé. A két férfiről személyleírást adott, és elmondta, hogy egyikük egy

fából készült, másikuk pedig egy ruhadarabba csavart vasrúddal a kezében közelített felé. A panaszosnak azonban sikerült elfutnia. Előadása szerint a pécsiek 60-70-en lehettek. Hamarosan megérkeztek a helyszínre a rendőrök, és a verekedés félbeszakadt.

b) 2011. augusztus 21-én 2 óra 56 perctől kezdődően a panaszost a rendőrség gyanúsítottként is meghallgatta, amely alkalommal a panaszos tagadta, hogy bármilyen verekedésben részt vett volna, továbbá úgy nyilatkozott, hogy fenntartja a tanúvallomásában előadottakat.

A kábítószerartással összefüggésben elmondta, hogy a kábítószer előző nap vásárolta egy ismeretlen személytől biokokainként saját használatra, abból fogyasztott is. A kihallgatás 3 óra 17 perckor fejeződött be.

6) A Sz. városi Rendőrkapitányság vezetője, dr. Cs. T. r. ezredes, a Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjét 2011. szeptember 1-jén kelt levelében a következőkről tájékoztatta.

A 2011. augusztus 20-án 17 óra 30 perc kezdettel megrendezett Videoton FC - Pécsi MFC labdarúgó mérkőzést megelőzően a két szurkolótábor tagjai között verekedés tört ki a Sz. város, S. úton levő Kékszakáll Panzió melletti közterületen. A helyszínre érkező rendőri erők összesen 103 főt állítottak elő a Sz. városi Rendőrkapitányság és a Megyei Rendőr-főkapitányság objektumába, ahol a személyek kihallgatását a két rendőri szerv forrónyomos, illetve szabadidejéből berendelt bűnügyi állománya hajtotta végre. A Sz. városi Rendőrkapitányság nyomozást rendelt el csoportos garázdaság büntett elkövetésének gyanúja miatt, és az eljárásban 31 főt hallgattak ki gyanúsított minőségben. Az előállított, majd később gyanúsítottként kihallgatott személyek közül 2011. augusztus 29-én 10, augusztus 30-án további 4 fő tett panaszt a Sz. városi Rendőrkapitányságon. A panaszosok jogi képviselőjük útján sérelmezték a velük szemben foganatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedés tényét és módját, egyben kérték, hogy panaszukat a Testület bírálja el. Erre tekintettel a kapitányságvezető mellékelten megküldte a rendelkezésre álló iratokat a Testülethez történő továbbítás céljából.

7) A Sz. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője, S. G. r. őrnagy – aki egyben a fokozott ellenőrzés parancsnoka is volt – intézkedési tervet bocsátott ki a 2011. augusztus 20-án 15 óra és 20 óra között megrendezésre kerülő Videoton FC - Pécsi MFC NB I-es bajnoki labdarúgó mérkőzés külső rendőri biztosításához végrehajtandó fokozott ellenőrzésre.

A dokumentum rögzíti, hogy tekintettel arra, hogy a Videoton FC a tavalyi NB I-es bajnok, az ún. „keménymag” (Red Blue Devils, Red Blue City), valamint jelentős számú Sz. városi szurkoló megjelenésére kell a mérkőzésen számítani. Az említett csoportok, valamint a futballrajongó hazai szurkolók közül a mérkőzésen résztvevők száma kb. 3000-4000 fő lehet. A Videoton FC és a Pécsi MFC szurkolói között a korábban megrendezett mérkőzések alkalmával már került sor atrocitásra a stadionon kívül.

Pécsről kb. 300-400 fő szurkoló érkezése volt várható. A Pécsi MFC szurkolóinak „keménymagja” (ami megközelítőleg 150-200 fő) rendelkezik egy régebbi típusú autóbusszal, amivel idegenbeli mérkőzésekre járnak. A rendőrség információi szerint ez a busz 2008 óta üzemképtelen állapotban van, ezért a rendőrség arra számított, hogy a szurkolók egy kisebb

autóbust (vagy „D” kategóriást vagy 9 személyest) kívánnak bérelni, amivel egy kisebb csoport szervezeten utazna a mérkőzésre. Az ún. „keménymag” a Mecsekalja nevet viseli. Az autóbuston kívül a szurkolók rendszerint személygépkocsikkal és mikrobuszokkal oldják meg az utazást.

A Videoton FC szurkolótáborából kb. 2000-2500 fő, valamint további mintegy 150-200 futballrajongó látogató megjelenésére kellett számítani, akik már tanúsítottak rendbontó, garázda jellegű magatartást, és akikkel szemben már több alkalommal vált szükségessé rendőri intézkedés foganatosítása. Esetükben olyan jellegű megnyilvánulásokra is fel kellett készülni, mint például a mérkőzés megkezdése előtt az érkező vendégszurkolók provokálása közterületen.

A két szurkolótábor korábban ellenséges viszonyt ápolt egymással, és a rendőrség tudomása szerint a korábbi viszony nem rendeződött, nem normalizálódott.

A rendőrségnek az intézkedési terv elkészítésekor a sportrendezvény, illetve a közterület rendjének megzavarására, jogellenes cselekmények elkövetésére irányuló előkészületről nem volt tudomása.

A mérkőzést a sportrendezvényeket minősítő bizottság normál kockázatúnak minősítette, ugyanakkor az esetleges rendbontások megelőzése, megszakítása és – a mérkőzés, és a szurkolók vonulásának ideje alatt – a város közrendjének fenntartása érdekében a Sz. városi Rendőrkapitányság vezetője 2011. augusztus 20-án 15 órától 20 óráig az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzés végrehajtását rendelte el a Sz. városi Rendőrkapitányság illetékességi területén.

8) S. G. r. őrnagy 2011. augusztus 21-én az alábbi tartalommal készített jelentést.

A 2011. augusztus 20-án 17 óra 30 perc kezdettel a Sz. város, Cs. út 10. szám alatti „S. Stadionban” megrendezett NB I-es bajnoki labdarúgó mérkőzésen az elsődlegesen rendelkezésre álló adatok alapján kb. 3000-3500 hazai és kb. 300 vendég szurkoló megjelenésére lehetett számítani. Ezek alapján a sportrendezvény biztosításában 70 fő külső személy (rendező, illetve személy- és vagyonőr), és 52 fő rendőr vett részt.

A közbiztonsági helyzet értékelésénél kiemelt figyelmet fordított a rendőrség a közterület biztosítására, a hazai szurkolók esetleges gyülekezési helyeire, az ünnepi rendezvények miatt a közvetlen belváros ellenőrzésére, a stadion környezetében a hazai és a vendég szurkolók elválasztására. A biztosításba beosztottak figyelemmel kísérték a biztosítás időszakával egybeeső demonstráció eseménymentes lefolyását, illetve más városi eseményeket, valamint a Paks - Győr NB I-es bajnoki labdarúgó mérkőzésre utazó győri szurkolók mozgását.

A rendelkezésre álló adatok alapján a sportrendezvény konkrét megzavarására, jogellenes cselekmények elkövetésére irányuló előkészületről a rendőrségnek nem volt tudomása.

A sportrendezvény megkezdése előtt, a szurkolók vonulási útvonalainak ellenőrzése közben K. Zs. r. zászlós jelentette, hogy egy személy a Sz. út-Cs. út kereszteződése közelében jelezte neki, hogy a S. úton, a Kékszakáll Panziónál „sok ember ütlegeli egymást”. A parancsnok

utasította a r. zászlóst és a fokozott ellenőrzésbe bevont mozgatható csoportokat, hogy haladéktalanul vonuljanak a helyszínre. A kiérkező csoportok nagyobb embertömeget találtak a Kékszakáll Panzió közelében, a „Lehetőségek Háza” parkolójában, akik az odaérkező rendőri erőket meglátva kettéválva igyekeztek elhagyni a helyszínt. A tömeg egyik fele a Volán telep irányába kezdett el szaladni, míg a másik csoport az út szélén álló autóbusz felé tartott. A rendőri erők a gyors intézkedésnek köszönhetően a tömeget szétválasztva feltartóztatták, és megállapították, hogy a busszal a pécsi szurkolók érkeztek a helyszínre, akik feltételezhetően megbeszélték a „találkozót” a szintén ott tartózkodó Sz. városi szurkolókkal.

A tömeg tagjai a rendőri intézkedések megkezdésekor több tárgyat hátrahagytak (pl.: baseballütő, fémcső, összetört fejszenyél, térkő, zúzottkő, fogvédő), amikről elsődlegesen nem lehetett megállapítani, kik használták azokat. Mivel a rendelkezésre álló adatok alapján a helyszínen nem lehetett megállapítani, hogy a szurkolói csoportok tagjai közül kik követtek el garázdaságot, a helyszínen visszatartott 27 fő Videoton szurkolót a rendőrök elfogták, majd előállították a Sz. városi Rendőrkapitányságra, illetve 75 fő pécsi szurkolót és a busz sofőrjét elfogásuk után szintén előállították a Megyei Rendőr-főkapitányság objektumába.

Az elfogott, előállított személyek kihallgatását a Sz. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi és Nyomozó Osztálya, valamint a Megyei Rendőr-főkapitányság forrónyomos szolgálata végezte.

A helyszínen tartózkodó szurkolók közül több szemmel látható sérülést szenvedett, ezért hozzájuk a Megyei Rendőr-főkapitányság Központi Ügyeletén keresztül mentőt hívtak, illetve szintén az ügyeleten keresztül intézkedés történt a bűncselekmény miatti helyszíni szemle lefolytatására.

A mérkőzéssel kapcsolatban a fokozott ellenőrzés időszakában más rendkívüli esemény nem történt. A mérkőzést közel 3000 fő (ebből kb. 50 fő pécsi) szurkoló tekintette meg, az a hazai csapat győzelmével zárult.

9) S. G.r. őrnagy 2011. november 30-án kelt jelentésében előadta, hogy 2011. augusztus 20-án fél hat órai kezdettel a Sz. város, Cs. út 10. szám alatti S. Stadionban rendezték meg a Videoton FC – Pécsi MFC NB I-es bajnoki labdarúgó mérkőzést.

A r. őrnagy utal rá, hogy ő maga személyesen látta a Videoton szurkolók garázda magatartását. Erre és az egyéb rendelkezésre álló körülményekre tekintettel, különös figyelemmel továbbá arra, hogy a garázdaság helyszíne kb. 1,5 km-re van – ellentétes irányban – a Sz. városi szurkolók vonulási útvonalától, véleménye szerint megállapítható, hogy előre megtervezett „akcióban” vettek részt a panaszkodó szurkolók.

Az r. őrnagy adott az intézkedő rendőröknek utasítást arra, hogy mindenkit intézkedés alá kell vonni, mert az odaérkező rendőri erők, beleértve a fokozott ellenőrzés parancsnokát is, bűncselekményt észleltek, és emiatt intézkedési kötelezettség terhelte őket.

Az intézkedés alá vont személyek szóbeli tájékoztatásban részesültek a csoportos garázdaság miatti személyes szabadságot korlátozó intézkedésről, majd az ezt követő kihallgatásokról. A

szurkolók eközben hangoskodtak, kiabáltak, szitkozódtak, közülük sokukat láthatóan nem érdekelte a rendőri közlemény.

Az intézkedéseket megelőző eligazítás után az állomány felszerelését, ruházatát, azon a jelvény, azonosító megfelelő elhelyezését ellenőrizték. Az Rtv. 20. § (2)-(3) bekezdésében szereplő „ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti” kitétel a konkrét esetben az őrnagy megítélése szerint egyértelműen teljesült, így a tájékoztatást a rendőrök később adták meg. Az intézkedők ruházatán végig jól látható volt az azonosító számuk és több rendőrt – köztük a r. őrnagyot is – név, beosztás szerint is ismertek az intézkedés alá vont személyek. Az előállítottak ruházatának átvizsgálására az intézkedés helyszínén, a rendőrkapitányság épületébe történő beszállítás előtt, illetve a Sz. városi Rendőrkapitányságon, az előállító helyiségbe történő elhelyezést megelőzően került sor.

Azt, hogy melyik személyt pontosan mikor szállították be, a r. őrnagy szerint senki nem tudja, és álláspontja szerint annak nincs is jelentősége. Mivel a gépjárművek szállító kapacitása véges, ezért többet kellett velük fordulni. Hozzáteszi, hogy „esetleg próbáljon meg valaki, több mint 100 főt gyorsabban, gördülékenyebben A-ból – B-be szállítani (legközelebb lefoglalok erre a célra egy helyi- vagy helyközi járatos csuklós buszt)”.

A csoportos garázdaság miatti rendőri intézkedéseket az intézkedés alá vontakkal szemben 33 rendőr foganatosította. Matematikai számítások alapján ez azt jelenti, hogy 1 rendőrré legalább 3 személy jutott. Az adott helyzetben szükséges intézkedések olyan odafigyelést, precizitást igényeltek, hogy az őrnagy megítélése szerint kizárólag az intézkedés alá vontak jóhiszeműségére, lojalítására támaszkodni balgaság lett volna. A rendőrök a konkrét helyzetben figyelembe vették, hogy az ellenséges érzelmű szurkolótáborok tagjai betongyeprács darabokat, köveket, kerítéslécet, vascsöveket, fogvédő dobozokat dobálnak el, és azt is, hogy közülük kik a lehangosabbak, a legagresszívabbak. Bilincset az Rtv. 48. § c) pontja, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (1) bekezdés c) pontja alapján, a szökés megakadályozására használtak, mert az intézkedés alá vontak egy része – kihasználva a rendőrök sok személlyel kapcsolatos intézkedési feladatait – megpróbálta a helyszínt elhagyni.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy mi indokolta a panaszosok először tanúkénti, majd gyanúsítottkénti kihallgatását, a r. őrnagy előadta, hogy amennyiben van olyan személy, aki 100 ember részvételével „megrendezett” csoportos garázdaságnál, ahol a rendőri erők megérkezésekor szétszalad mindenki, nem pedig egyhelyben megáll, hogy rögzíteni lehessen mindent, egyből megállapítja, ki a tanú és ki a gyanúsított, attól ő szívesen tanulna.

10) K. Zs. r. zls. 2011. augusztus 20-án a sérelmezett eseményekkel összefüggésben az alábbi tartalommal készített jelentést.

A fenti napon 14 óra és 24 óra között a Videoton-Pécs NB I-es labdarúgó mérkőzés biztosítását látta el 5 fő beosztott kollégával. A mérkőzésbiztosítás során gépjárművel mozgó ellenőrzést hajtott végre a S. Stadion környékén. 16 óra 30 perc körül, a Cs. úton haladva egy személygépkocsi állította meg, és a benne ülő férfi közölte, hogy a S. úton, a Kékszakáll Panzióznál több ember ütlegeli egymást. Az információt a zászlós azonnal megosztotta a

biztosítás parancsnokával, S. G.r. őrnaggyal, valamint ő maga is a helyszínrre sietett szolgálati csoportjával.

A megjelölt helyszíntől kb. 200 m-re, a MOL benzinkút magasságában egy nagy, felbolydult embertömeget látott meg a Kékszakáll Panziónál. Ahogy a megkülönböztető jelzéssel ellátott járművet a dulakodók meglátták, a tömeg egyik fele a Volán telep irányába kezdett el szaladni a fa elnevezésű utcákon, míg a másik csoport az út szélén álló kb. 50 fős autóbusz irányába tartott. Amikor a helyszínen a zászlós megállt, konkrét verekedést, ütlegelést már nem tapasztalt. Mint a későbbiekben kiderült, a Volán telep felé igyekvő csoport a Videoton szimpatizánsaiból, a jelzett busz mellett tartózkodó csoport a Pécs labdarúgó csapatának szimpatizánsaiból állt. Első ránézésre a tömeg mintegy 60-70 fős volt.

A szolgálati csoport egyik fele megpróbált a Videotonosok nyomába eredni, a csoport másik fele pedig a pécsi szurkolókat tartotta vissza a további rendbontó cselekményektől. Mivel többször is felhangzott a pécsi tábor szurkolói között, hogy sérült is van, így a zászlós az ügyeleten keresztül azonnal mentőt hívott, akik gondoskodtak a sérült szurkolók ellátásáról és kórházba szállításáról.

Miután a közterületen a közrendet sikerült helyreállítani, a helyszínen tartózkodó pécsi szurkolókat a rendőrök felterelték a buszokra, majd további intézkedések végrehajtására és az eset tisztázására a Megyei Rendőr-főkapitányságra előállították őket, ott sor került a meghallgatásukra. Az előállítás során az érintetteknek a rendőrök ruházatátvizsgálást végeztek, amelynek során „bűncselekmény, illetve szabálysértés eszközét” egy személynél sem találtak.

Az esetet követően nem sokkal László Tamás r. zászlós a Volán telep közelében négy fő – a rendőrség által is ismert – Videoton szimpatizánst igazoltatott.

11) K. R. r. fhdgy. a panaszolt eseményekkel összefüggésben 2011. augusztus 30-án az alábbi jelentést készítette.

A főhadnagy megtekintette a 2011. augusztus 20-án megrendezett Videoton-Pécs labdarúgó mérkőzés előtt történt bűncselekménnyel összefüggésben a Sz. városi Kékszakáll Presszó biztonsági kamerái által rögzített felvételeket, amelyek kapcsán – megjegyezve, hogy a felvételen hangok nem hallhatóak – a következő megállapításokat teszi.

Az 1-es számú felvételen a presszó belseje látszik.

15 óra 25 percig 1-2 ember látható, akik az egyik boxban tartózkodnak, majd ezt követően megnövekszik a forgalom, és nagyszámú fiatal férfi vonul be. A személyek némelyike rendel a pultnál, mások iszogatnak, ide-oda mászkálnak, többen bemennek a mellékhelyiségbe.

15 óra 37 perckor a presszóban tartózkodó személyek kifutnak az ajtón, majd 15 óra 38 perc 35 másodperctől kezdődően többen visszatérnek, de a benti területen ezt követően már kevesebben tartózkodnak.

15 óra 44 perckor a személyek felbolydulnak, láthatóan izgatottabbá válnak, néhányan bemennek az ajtón, és az ablakon keresztül figyelnek kifelé. Ezután a személyek legtöbbje kivonul a helyiségből, végül a presszó belsejében csak néhány személy marad, akik 15 óra 46 perc 10 másodperc körül lassan, nyugodtan kilépnek az épület ajtaján.

A 4-es számú felvételen a presszó udvara látható.

Az udvar eleinte üres, majd 15 óra 31 perctől kezd benépesülni, ott egyre többen tartózkodnak. A személyek iszogatnak, ide-oda mászkálnak.

15 óra 37 perc 56 másodperckor az összegyűlt személyek kifutnak az udvarról, elhagyják a kamera látószögét.

15 óra 38 perc 18 másodperc körül az egyik (fehér pólót viselő) személy visszafut, és az épület mellett álló tujába benyúlva elővesz onnan egy baseball-ütőnek látszó tárgyat, majd újra elhagyja a kamera által rögzített területet.

15 óra 38 perc 30 másodperckor a személyek visszatérnek az udvarra, majd 15 óra 38 perc 50 másodperckor néhányan ismét kifutnak, de rövid idő múlva újra visszatérnek.

A férfiak ezt követően tovább járkálnak az udvaron oda-vissza. Látható, hogy nem nyugodtan iszogatnak és beszélgetnek, viselkedésükből az a következtetés vonható le, hogy várnak valamire.

15 óra 39 perc 40 másodperc körüli időben ez egyik személy árnyékbokszolni kezd, ezt rövid ideig folytatja, majd guggolásokat végez. Látható, hogy a fel-alá sétálgató személyek közül többen is karkörzéseket, bemelegítésnek tűnő mozdulatokat végeznek, egy személy pedig egy botot fogva, azt a vállára vetve sétál keresztül az udvaron.

15 óra 44 perc 20 és 30 másodperc közötti időben a személyek ismét futva, illetve sietve elhagyják a területet, ahova a kamera által rögzített idő alatt (15 óra 59 percig) nem is térnek vissza, feltehetően ekkor került sor a garázdaságra.

12) A rendőrségen sor került a pécsi szurkolókat szállító autóbusz vezetőjének a tanúkenti kihallgatására is, aki a jegyzőkönyvek tanúsága szerint a panaszügy szempontjából az alábbi releváns információkat közölte.

A busszal a 63-as számú főúton haladtak, amikor egy szalagkorláthoz értek, amely mellett jobbról volt egy üres terület. Arról a területről több ember, mintegy 30-40 fő kiszaladt, elkezdtek a buszt dobálni sörösüveggel és kövekkel, sőt többen át is ugrottak a szalagkorláton és a buszt vasrúddal, doronggal támadták. A sofőr nem akarta, hogy baj történjen, ezért hátramenetbe kapcsolta, és elkezdett tolatni. A buszt így nem is érte sérülés. Egy ideig tudott azonban csak tolatni, majd meg kellett állnia, mivel hátulról előre szóltak az utasok, hogy valaki rosszul lett. A sofőr ekkor már nem tudott mit tenni, kinyitotta az ajtókat. Ekkor a buszról leugrált legalább 20 fő, és elkezdődött a verekedés. Becslése szerint mintegy 50-60 fő dulakodott. Ütött mindenki mindenkit, és az egyik embert, aki korábban a buszon tartózkodott, kilökték az útest közepére, ott elesett. Egy előző gépkocsi éppen ki tudta kerülni. A sofőr hozzáteszi, hogy a buszon sokan fennmaradtak. Azok közül pedig, akik leszálltak, csupán egy személyt tudott megnevezni, a többieket ugyanis nem ismerte, mivel ez volt az első ilyen fuvarja.

Rövid időn belül feltűnt egy rendőrautó, ekkor a verekedők szétszaladtak, és a pécsiek a buszhoz mentek. Ezt követően állítottak elő a busz utasait és magát a vezetőt is rendőrök. A sofőr végül kijelentette, hogy a támadók, illetve a verekedők közül senkit sem ismerne fel, nem volt ideje senkit sem megfigyelni.

13) L. N. r. főtörzsőrmester 2011. szeptember 26-án kelt jelentésében előadja, hogy a Sz. városi Rendőrkapitányság Nyomozó Osztálya eljárást folytat E. P. és társai ellen a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság bűntett megalapozott gyanúja miatt. E. P. és társai megalapozottan gyanúsíthatók

azzal, hogy 2011. augusztus 20-án 16 óra 30 perc körüli időben Sz. városban, a S. úton lévő Kékszakáll Söröző parkolójában összeverekedtek a Pécsi MFC szurkolóival.

Az eljárás során lefoglalták a söröző – bűncselekmény időpontjában működő – kameráinak felvételeit. A bűncselekmény elkövetését követően a helyszínről előállított személyekről – az előállításuk során – készített fényképfelvételeket a r. főörzsőrmester összehasonlította a kamera felvételein szereplő személyekkel. Figyelemmel arra, hogy a videofelvételen szereplő személyek arca nem tökéletesen látszik, ezért az összehasonlítást alapvetően a fényképfelvételeken szereplő személyek felső- és alsó ruházatának színe, jellege, továbbá cipőjük színe, bizonyos személyeknél annak márkája alapján, hasonló árnyalatú ruházat esetén annak mintázata, illetve az adott személy testfelépítése alapján végezte.

A söröző kamerájának számlálója alapján 2011. augusztus 20-án 15 óra 24 perc 51 másodperckor egy 31 fős társaság érkezett meg a söröző udvarára (a kamera órája a valódi időpontnál 1 óra 8 perccel kevesebbet mutat). A társaság utolsó tagja 15 óra 26 perc 41 másodperckor lépett be az udvarra. A társaság megérkezését követően annak valamennyi tagja bement a sörözőbe.

15:27:00 másodperctől a társaság nagy része a sörözőben tartózkodik, mindössze 4-5 fő sétál az udvaron.

15:27:41 másodperckor egy fehér színű VW Golf III típusú személygépkocsi távozik a söröző udvaráról. Ezt megelőzően abba két személy szállt be, akik vélhetően nem tartoztak a szurkolók közé. A gépkocsi rendszáma a felvételen nem azonosítható.

15:36:56 másodperckor a S. úton az M7 autópálya irányából egy fehér színű kisbusz érkezik meg a söröző mellé, amelynek láttán a sörözőben tartózkodó személyek az udvarra sietnek, illetve néhányan az udvarról az utcára mennek.

15:37:49 másodperckor a társaság nagyobb része az udvaron tartózkodik, vélhetően a kisbuszt figyelik, majd folyamatosan a kerítéshez közelítenek.

15:37:57 másodperckor egyikük (személyleírás alapján E. P.) a kerítéshez fut és a kezében lévő eszközzel ütő mozdulatokat tesz a kerítés – és vélhetően a kisbusz – irányába.

15:37:59 másodperckor a tömeg futásnak ered az udvarról ki az utcára, valószínűleg a kisbuszhoz, amelyet korábban figyeltek.

15:38:09 másodperckor a kisbusz az Auchan áruház irányába a S. úton távozik, a társaság pedig visszasétál a söröző udvarára.

15:39:00 másodperckor a társaság ismét az utcára vonul, majd vissza az udvarra. Ettől kezdve a társaság több tagja hosszabb időn keresztül fel alá sétál az udvaron, egyesek bemelegítő mozdulatokat tesznek, úgynevezett „árnyékbokszolnak”.

15:45:45 másodperctől a társaság lassan elvonul a söröző Auchan áruház felőli oldalának irányába.

14) M. P. r. zászlós 2011. november 30-án kelt jelentésében előadta, hogy 2011. augusztus 20-án 8 órától 2011. augusztus 21-én 8 óráig ügyeletvezető helyettesként látott el szolgálati feladatot a Megyei Rendőr-főkapitányság összevont központi ügyeletén.

Szolgálatára során az állomány meghatározott része mérkőzésbiztosításon vett részt a Sz. városi S. Stadionnál, amelyen jelen volt S. G. r. őrnagy, a Sz. város Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője is. A mérkőzés előtt a vendégszurkolók összeverekedtek a Sz. városi Videoton szurkolókkal a Sz. városi S. úton, ezért rendőri intézkedés vált szükségessé, annak keretében pedig több mint száz személy előállítására került sor.

A rendbontás miatt a Sz. városi szurkolókat a Sz. városi Rendőrkapitányságra, a vendégszurkolókat pedig a Megyei Rendőr-főkapitányságra szállították. Az előállításokról készült jelentéseket a Sz. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály tagjai készítették el. Az intézkedések kivizsgálására a váltásparancsnok, illetve a Közrendvédelmi Osztály vezetője is jogosult volt. A r. zászlós arra már nem emlékszik, hogy miért az ügyeleti osztályra kerültek át a jelentések kivizsgálás céljából, de mivel azt az ügyelet is elvégezhette, végül oda kerültek. A kb. 300-350 db jelentést az ügyelet egyszerre kapta meg. A kivizsgálás során az ügyeleti helyiségben nem volt lehetséges előállított személyt meghallgatni, mivel az adminisztrációs tevékenység mellett egyéb ügyeleti feladatait – bejelentések vétele, közterületi, bűnügyi állomány irányítása, ügyeleti adminisztrációk elvégzése stb. – is folyamatosan ellátta a r. zászlós, így végül az előállítást végzők elmondásai alapján vizsgálták ki az eseteket.

15) Dr. Cs. T. r. ezredes, a Sz. városi Rendőrkapitányság vezetője 2011. december 1-én kelt átiratában előadta, hogy a 2011. augusztus 20-án 17 óra 30 perctől megrendezett Videoton FC - Pécsi MFC labdarúgó mérkőzést megelőzően a két szurkolótábor tagjai között verekedés tört ki a Sz. város, S. úton levő Kékszakáll Panzió melletti közterületen.

Állampolgári bejelentés alapján a mérkőzés biztosításban részt vevő rendőri erők a helyszínre érkeztek, ahol azt észlelték, hogy a két szurkolótábor tagjai – ránézéssel nem megállapítható létszámú tömeg – verekednek, dulakodnak, hangoskodnak, különböző tárgyakat dobálnak, majd a rendőröket észlelve egymástól távolodni kezdenek, illetve többen bevonulnak a környező kisebb utcákba, és különböző irányokban megpróbálják elhagyni a helyszínt.

Tekintettel arra, hogy az elsődlegesen rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság bűntett gyanúja, a rendőrök a résztvevők távozását lehetőség szerint megakadályozták, majd a visszatartott és a környező utcákban öltözetük és magatartásuk – illetve személyes, látásból való ismeretség – alapján feltalált, a helyszínt elhagyni igyekvő személyeket, összesen 103 főt, előállították a Sz. városi Rendőrkapitányság és a Megyei Rendőr-főkapitányság objektumaiba.

A rendőri intézkedéssel érintett személyek kihallgatását a két rendőri szerv forrónyomos, illetve szabadidejéből berendelt bűnügyi állománya hajtotta végre. Az ügyben halaszthatatlan nyomozási cselekményként helyszíni szemle megtartására került sor. A szemle során a bűnügyi technikus több olyan tárgyat is rögzített – többek között ütlegeket, üvegtörmeléket –, amelyek a bűncselekmény eszközeül szolgálhattak.

A nyomozás során elsődlegesen tanúként hallgattak ki 26 Videoton szurkolót, 74 pécsi drukkert, a Sz. városi táborral lévő fényképészt, a pécsi szurkolók autóbuszát vezető személyt, a söröző pultosát, valamint egy fiatal férfit, aki a bűncselekmény elkövetési helye közelében tartózkodott az otthonában, lefoglalták továbbá a Kékszakáll Panzióban levő biztonsági kamerák által rögzített felvételeket.

A pécsi szurkolók két busszal indultak a mérkőzésre. A kisbuszon utazó személyek úgy nyilatkoztak, hogy Sz. városra érve egy töltőállomáson megálltak, ahol azonban Sz. városi szurkolók kezdtek közelíteni feléjük. Ezt látva visszafordultak, bevárták a nagy busszal

érkező társaikat, majd oda átszállva folytatták útjukat a stadion irányába. Az így egyesült pécsi szurkolók buszát a S. úton levő MOL üzemanyagöltő állomás közelében 30-40 fő Sz. városi szurkoló megtámadta, különböző kövekkel, üvegekkel dobálta meg. A jármű megállt, és azt a szurkolók egy része azt elhagyta, így dulakodás, verekedés alakult ki a két tábor között.

A Sz. városi szurkolók vallomását összegezve az állapítható meg, hogy társaságuk a mérkőzés előtt a Kékszakáll Sörözőben italozott, mikor az autópálya irányából egy zöld színű busz – amellyel a pécsi drukkerék érkeztek – tőlük nem messze megállt, majd arról letódultak a szurkolók, akik kövekkel, téglákkal kezdték dobálni őket.

A Pécs MFC szurkolóit szállító busz vezetője kihallgatása során úgy nyilatkozott, hogy Sz. városra érkezésük után, az Auchan áruházat elhagyva egy kisbusznyi Pécs szurkoló szállt át hozzájuk. Az utat folytatva, nem sokkal később egy szalagkorlát melletti murvás, füves részről 30-40 fő Sz. városi szurkoló kezdett közelíteni a buszuk felé, miközben a jármű irányába köveket, sörösüvegeket dobáltak. Az autóbuszon utazó pécsi drukkerék arra szólították fel, hogy álljon meg és nyissa ki a jármű ajtait, aminek eleget tett. Ezt követően elmondása szerint kb. 20 fő hagyta el a buszt, és a két szurkolótábor összecsapott. A sofőr vallomása szerint a pécsi drukkeréknél semmilyen eszköz nem volt, ütleget, botokat, üvegeket és köveket csak Sz. városi szurkolóknál látott.

A halaszthatatlan nyomozati cselekményként végrehajtott tanúkihallgatások során beszerzett információk és a Kékszakáll Panzió kamerái által rögzített felvételek alapján – továbbra is halaszthatatlan nyomozati cselekményként – gyanúsítottként hallgattak ki 26 fő Sz. városi és 5 fő pécsi szurkolót.

A Sz. városi Rendőrkapitányság csoportos garázdaság büntett elkövetése miatt nyomozást rendelt el az ügyben, a nyomozás folyamatban van.

A megkeresésben szereplő konkrét kérdésekre a kapitányságvezető válaszai a következők.

A helyszínre érkező rendőrök az összes ott tartózkodó személlyel szemben intézkedést kezdeményeztek. A rendőrségi járművekkel megérkezve, azokból kiszállva, a tömeget észlelve nem volt lehetőség annak megállapítására, hogy az egyes személyek épp milyen jogsértő cselekményt folytatnak (adott pillanatban kit ütnek, dobnak, rúgnak, stb.), de egyértelműen észlelni lehetett az esemény „tömegverekezés” jellegét, így a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntett elkövetése egyértelműen megvalósulni látszott, amelyet a – kapitányságvezető által idézett – BH2000.94. és a BH1985.299. számú bírósági határozatok is alátámasztanak. A helyszínen tartózkodó összes személlyel szembeni intézkedésre a mérkőzésbiztosítás parancsnoka, a Sz. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője adott utasítást. Az intézkedés jogszabályi alapját a Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja képezte.

Az intézkedő rendőrök a panaszosoknak (és az összes előállított személynek) azt a tájékoztatást adták, hogy az előállításra csoportosan elkövetett garázdaság miatt, a szükséges kihallgatások elvégzése céljából van szükség.

A mérkőzésbiztosításban résztvevő rendőri erő tagjainak előírás szerinti egyenruháját – azon az azonosító jelvény, azonosító szám meglétét – a biztosítás parancsnoka ellenőrizte, az Rtv. 20. §-ában foglalt alaki követelmények így megvalósultak. Az intézkedés eredményességének veszélyeztetése miatt a helyszínen elsődlegesen az ott levő személyek távozásának megakadályozására, egy helyre csoportosítására került sor, ezt követően történt meg az intézkedés céljának közlése és a panaszjogról való tájékoztatás.

Az intézkedést 33 fő rendőr hajtotta végre a 103 fő előállítottal szemben, akik a helyszínen folyamatosan hangoskodtak, egymást és a rendőröket is szidalmazták. A kialakult hangzavar miatt előfordulhatott, hogy egy-egy személy nem hallotta – „gyakorlatilag nem is figyelte” – az elsődleges rendőri közléseket, de a helyszínen, az előállítás foganatosítása közben, a rendőrségi objektumban történő várakozás során és a nyomozati cselekmények elvégzése közben az intézkedéssel érintett személyek kérdéseikre minden alkalommal megfelelő választ kaptak. A személyek mindegyike tisztában volt – a rendőri közlések alapján tisztában lehetett, kellett lennie – azzal, hogy az intézkedésre mi okból került sor, illetve kik voltak a vele szemben intézkedő rendőrök. Megjegyezi még a kapitányságvezető, hogy az intézkedés lényegében a Videoton FC szurkolóinak „keménymagját” az ún. „Red Blue Devils Ultras” csoportot alkotó személyeket érintette, akiknek többsége korábbi találkozásai, illetve a rendszeresen megtartott egyeztetések kapcsán név és beosztás szerint is ismerte a velük szemben intézkedő rendőröket.

A személyek ruházatának átvizsgálására a helyszínen, az előállítás megkezdése előtt, és a Sz. városi Rendőrkapitányság objektumában, az előállító helyiségben történt elhelyezést megelőzően is sor került. Ezen cselekmények jogszabályi alapját az Rtv. 31. § (1) bekezdése és a Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése adta.

A helyszíni intézkedés az arról készített jelentések alapján 16 óra 45 perckor kezdődött és mintegy 1-1,5 órán keresztül tartott. Ekkora létszám beszállítása külön szervezést igényelt, végül a pécsi szurkolókat a Megyei Rendőr-főkapitányság, míg a Sz. városiakat a Sz. városi Rendőrkapitányság objektumába szállították. Az elkülönítés egyik oka az volt, hogy a további erőszakos cselekményeket megakadályozzák, de ilyen nagy létszámú előállított egyszerre történő elhelyezésére és biztonságos őrzésére is ez a megoldás tűnt a legcélszerűbbnek. A személyeket kisebb nagyobb csoportokban szállították be a rendelkezésre álló járművekkel, aminek kapcsán nem lehetséges megállapítani, hogy melyikük hány órákor érkezett be a rendőrségi objektumba. A velük szemben foganatosított, személyes szabadságot korlátozó intézkedés folyamatos volt, őrzésüket a helyszínen, a szállítás során, és az objektumban is ellátták az adott szolgálati feladatot teljesítő rendőrök. Az értelemszerűen nem volt megvalósítható – és a kapitányságvezető álláspontja szerint egyben szükségtelen is lett volna –, hogy egy adott személlyel az intézkedés során folyamatosan ugyanaz az egy, esetleg több rendőr legyen kapcsolatban, ő foganatosítsa az intézkedés egyes rész-cselekményeit.

Az intézkedést végrehajtó rendőrök száma (33 fő), illetve ahhoz képest az intézkedés alá vont személyek száma (103 fő) nem tette lehetővé az összes személlyel szemben bilincs alkalmazását, holott azt a bűncselekmény erőszakos jellege, a helyszínen tartózkodó személyekben gerjedő indulatok, az abból adódó, általánosan érzékelhető feszültség és az Rtv. vonatkozó szakasza is szükségessé, illetve lehetővé tette volna. Egyes személyek az elsődlegesen helyszínre érkező rendőri erők viszonylag csekély létszámát látva megkísérelték kivonni magukat az intézkedés alól. Az eljáró rendőrök elsősorban ezen személyekkel, illetve

a hangadó, a többieknel agresszívabb magatartást tanúsító, láthatóan „nyugtalanabban” viselkedő szurkolókkal szemben alkalmaztak bilincselést.

Az Rtv. 48. § c) pontjaiban foglaltak szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy szökésének megakadályozására. A törvény indoklása szerint a bilincs megelőző jellegű kényszerítő eszköz, alkalmazásához nem szükséges, hogy az intézkedés alá vont személy ellenállást tanúsítson. A kényszerítő eszközök alkalmazásáról készített rendőri jelentésekben írtak szerint bilincs sérülést egy esetben sem okozott, a kényszerítő eszközök alkalmazását követő kivizsgálás során az intézkedő rendőrök előljárója a bilincs használatát jogszerűnek és szakszerűnek találta.

Az előállított személyek számából adódóan a szükséges kihallgatásokat és nyomozati cselekményeket a rendőrkapitányságon adott időben szolgálatot teljesítő 3-4 fő forrónyomos rendőr értelemszerűen nem tudta volna végrehajtani, ezért sor került a teljes bűnügyi állomány, illetve az elérhető további személyek, és a megyei rendőr-főkapitányság forrónyomos állományának berendelésére. A kapitányságvezető megjegyzi, hogy mivel augusztus 20-a nemzeti ünnep, az érintett rendőröket szabadidejükben rendelték be annak érdekében, hogy a szükséges intézkedéseket az előállított személyekkel szemben a lehető legkisebb hátrány okozása mellett tudják végrehajtani.

A tanúkenti kihallgatások a Robotzsaru Neo rendszer adatai alapján 19 óra 30 perc körüli időben kezdődtek meg, az összes személy ilyen minőségben történő kihallgatása 0 óra 30 percig befejeződött. A helyszínre érkező rendőrök a tömegverekedés láttán egyértelműen bűncselekmény elkövetésének a gyanúját találták megállapíthatónak. A berendelt bűnügyi parancsnoki állomány azonban az összes intézkedés alá vont személy gyanúsítottá történő minősítését megelőzően úgy határozott, hogy elsődlegesen mindenki tanúként legyen kihallgatva, ezáltal pontosabban lehessen körvonalazni az eseményeket, és megállapítani azt, hogy a verekedés hogyan kezdődött, ki kezdeményezte, és kik voltak azok a személyek, akik abban ténylegesen nem vettek részt. A tanúk által elmondottak és a lefoglalt felvételek elemzése alapján született döntés arról, hogy mely személyek gyanúsíthatóak megalapozottan bűncselekmény elkövetésével, illetve, hogy mely személyeket kell halaszthatatlan nyomozati cselekményként gyanúsított minőségben is kihallgatni.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 6. § (1) bekezdése alapján a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy a törvényben megállapított feltételek fennállása esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg lefolytassa. A 75. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni, és a 176. § (1) bekezdése alapján a nyomozást a lehető legrövidebb időn belül le kell folytatni.

A tanúkihallgatások befejezését követően egy órán belül kezdődtek meg a gyanúsított kihallgatások. Több órás várakozás azon személyek esetében fordulhatott elő, akiket az elsők között hallgattak meg tanúként. A nyomozati cselekmények végrehajtását tovább gyorsítani – tekintve, hogy abban a bűnügyi állomány összes elérhető tagja részt vett – nem volt lehetséges. Az utolsóként felvett gyanúsított jegyzőkönyv lezárása is megtörtént 3 óra 57 perckor, tehát az előállítás kezdetét követő 12 órán belül – vagyis jelen esetben 4 óra 45 percet megelőzően – a gyanúsítottak mindegyike szabadon lett bocsátva, kivéve E. P. B., akinek elrendelték az őrizetbe vételét.

Jelen intézkedéseknél az előállítás célja a bűncselekmény történeti tényállásának minél pontosabb tisztázása, a bizonyítékok minél szélesebb körű beszerzése, a büntetőeljárás sikerességének minél nagyobb mérvű biztosítása volt, amelyet a törvényben meghatározott 8 órán belül nem volt lehetséges elérni úgy sem, hogy ennek érdekében minden rendelkezésre álló rendőri erőt mozgósítottak, így az érintettek vonatkozásában szükséges volt az előállítás idejének négy órával történő meghosszabbítása.

A rendőri intézkedésről nem állnak rendelkezésre felvételek. A Sz. városban megrendezésre kerülő kiemelt mérkőzések, vagy az átlagosnál veszélyesebbnek ítélt mérkőzések biztosításának tervezése során figyelemmel vannak a rendőrök arra, hogy ne csak a stadion területén dokumentálják az eseményeket, hanem az ún. külső biztosítás során is, Jelen mérkőzés esetén azonban nem kellett alappal tartani rendbontástól. Megjegyzi a kapitányságvezető, hogy az események helyszíne, a Kékszakáll Panzió melletti terület a városközpontból haladva a stadionon túl található, nem tartozik a szurkolók által a mérkőzések előtt találkahelyként használt szórakozóhelyek közé, illetve nem esik a szurkolók vonulásának útvonalába sem.

A csatolt felvételeket a panzióban felszerelt kamerák rögzítették, amelyeken a Videoton szurkolóinak „összezsapás” előtti tevékenysége látszik. A kapitányságvezető leírása a felvételekről tartalmában megegyezik a fenti 10)-es pontban foglaltakkal. Hozzáteszi ugyanakkor, hogy a felvételeken látható, hogy a személyek az udvart nem valakik elöl menekülve hagyják el (oda senki nem érkezik őket üldözve), hanem valakik (feltehetően a pécsi busz) felé.

A nyomozás során beszerzett adatok egyértelműen arra engedtek következtetni, hogy a sérelmezett események idején nem véletlen rendbontás történt, a verekedésről a szurkolók (korábbi tapasztalatok alapján nem kizárt, hogy a szurkolótáborok egymás között is) előzetesen egyeztettek, arra felkészültek.

A panaszos bilincselésére a szökés megakadályozása céljából került sor, amely egyébként az elkövetett bűncselekmény jellege miatt, illetve a helyszínen tapasztalható indulatok, a további erőszakos cselekmények megakadályozása céljából eredendően minden panaszossal szemben indokolt lett volna. A panaszos bilincselését indokolta továbbá az is, hogy ruházatának átvizsgálása során nála egy 2X3 cm-es papírdarabba csomagolva kis mennyiségű kábítószergyánús fehér port találtak. A panaszostól vizeletvételekre is sor került, a vizsgálatot végző orvos enyhén befolyásolt állapotúnak találta. A panaszos a gyanúsított kihallgatásán előadta, hogy a port, mint kábítószert egy ismeretlen férfitől vásárolta. A szakértői vizsgálatok jelenleg még folyamatban vannak.

Összességében megállapítja a r. ezredes, hogy a rendőrkapitányság állománya – amely nem volt felkészülve ilyen nagyszámú előállítás végrehajtására – több adminisztrációs hibát vétett. A szükséges iratokat egy kivételével elkészítették, azonban azok aláírása, átadása egyes esetekben elmaradt. Ennek egyik oka az volt, hogy a rendelkezésre álló rendőri erők elosztása következtében mások hajtották végre a kihallgatásokat, és mások készítették el az egyéb iratokat. Így előfordult, hogy egyes iratok egymás (rendőrök) közötti átadása csak később történt meg. A hiányosságok másik oka, hogy rendkívül nagy mennyiségű irat keletkezett, azonban nem egy helyen, hanem a két, egymástól térben is távol levő rendőrségi objektum különböző irodáiban (különböző emeleteken, épületszárnyakban), és ezek egy helyre gyűjtése rendszerezése, elemzése helyenként akadozott.

Megjegyzendő, hogy Sz. városban korábban egy alkalommal sem voltak ennyi állampolgárt egyszerre intézkedés alá, nem állítottak elő, nem hallgattak ki, így a rendőri állomány sem rendelkezett ilyen irányú tapasztalatokkal. Tájékoztatásul közli, hogy a város polgári lakosságában is „nyomot hagytak” az események. A megállapítottak alapján a kapitányságvezető a teljes rendőri állomány figyelmét felhívta a feltárt hiányosságokra, és arra, hogy a jövőben hasonló mulasztások nem fordulhatnak elő. Nem elég ugyanis, ha az intézkedés törvényes és indokolt, a szükséges dokumentumok elkészítése sem maradhat el. A tömegverekedés kapcsán végrehajtott intézkedéseket és nyomozati cselekményeket összességében ugyanakkor indokoltnak és jónak értékelte a r. ezredes. Véleménye szerint említésre érdemes az is, hogy az érintettek egyike sem panaszolt rendőri bántalmazást, embertelen, megalázó bánásmódot, ami mindenképpen jelzi azt, hogy a rendőrkapitányság állománya képes volt a jelentkező – a város és a rendőrkapitányság szintjén rendkívülinek értékelhető – feladatot higgadtan, és az adminisztrációs hiányosságok ellenére alapvetően törvényesen végrehajtani.

III.

A panaszos előadása és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján a Testület megvizsgálta a panaszos igazoltatásának és előállításának jogszerűségét, a szabadságkorlátozás időtartamának arányosságát, az előállítás végrehajtásának a módját és a fogdai befogadás körülményeit.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszosnak - az intézkedés időpontjában hatályos - Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz, 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a hatásköre alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálását elvégezheti-e.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A fentiekből következik, hogy a Testület adott panaszeljáráásban csak az eljárás alapjául szolgáló beadványt előterjesztő személyt ért – vélt vagy valós – sérelmeket vizsgálja, a más személy alapjogát érintő vagy sértő rendőri intézkedések minősítését nem végzi el. Ennek megfelelően a jelen állásfoglalás csupán a panaszos kifogásainak értékelését tartalmazza, és nem tér ki arra, hogy a kifogásolt eseményeknél jelen volt további személyek – így a panaszos testvére, a vele egy gépkocsiban a helyszínrre érkezett társai és más jelenlévők – alapvető jogait a rendőri intézkedések sértették-e.

A Testület megjegyzi ugyanakkor, hogy a panaszos által is kifogásolt eseményekkel összefüggésben a Testülethez számos – összesen 14 – panasz érkezett, így a panaszoson kívül további személyek sérelmeinek a vizsgálatát is elvégezte további állásfoglalásokban.

b) Ugyancsak a fent hivatkozott jogszabályhely alapján állapítható meg, hogy a Testületnek – fő szabály szerint – nem áll módjában vizsgálni a rendőrség azon tevékenységét, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például a büntetőeljárás törvény alapján végez. Márpedig a panaszos azon kifogásai kapcsán, amelyek gyanúsításával a védelemhez fűződő jogának érvényesülésével, és büntetőeljárás iratokról – így a tanúkenti és a gyanúsítottkenti kihallgatásáról készített jegyzőkönyvekről – készített másolatok kiadásával kapcsolatosak, megállapítható, hogy az alapul szolgáló rendőri magatartást a Be. szabályozza. A vonatkozó normák megsértése esetén a panaszos a Be.-nek a nyomozás során igénybe vehető jogorvoslatokra vonatkozó rendelkezései (195-199. §) szerint kereshet jogorvoslatot.

c) Végül hatáskörének hiányát állapított meg a Testület a panaszos azon kifogása kapcsán is, miszerint a fogdára való befogadás során a letételezésről jegyzőkönyv ugyan készült, abból azonban neki nem adtak példányt.

Megállapítható ugyanis, hogy a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 16. §-ának (2) bekezdése alapján a fogvatartottnál lévő tárgyról felvett jegyzőkönyvet a fogvatartottal is alá kell írni, és egy példányát részére át kell adni. A Fogdaszabályzat ugyanakkor 4. §-ában szabályozza a panaszjogot, amely rendelkezés szerint a fogvatartott a fogva tartással összefüggő ügyében hozott döntés (intézkedés, határozat), illetve annak elmulasztása miatt a döntés közlésétől, illetve elmulasztásától számított 15 napon belül terjesztheti elő panaszát a fogda parancsnokához. A fogda parancsnoka által hozott döntés elleni, illetve a döntés elmulasztása miatti panaszt a fogvatartásért felelős (azaz a fogdát működtető kapitányság vagy főkapitányság vezetője) bírálja el. Mivel tehát a fogdán történetekkel kapcsolatban létezik olyan sajátlagos jogorvoslat, amelyet a panaszos igénybe vehetett volna, a Testület e vonatkozásban is hatáskörének hiányát állapította meg.

A fentiekre figyelemmel a Testületnek nem állt módjában vizsgálni a panaszos társainak és a helyszínen tartózkodó további személyeknek a sérelmeit, azt, hogy a panaszos gyanúsítása és a védelemhez való jog érvényesítése kapcsán a nyomozó hatóság tagjai a

vonatkozó törvényi előírásokat betartották-e, továbbá azt sem, hogy a letéti jegyzőkönyv átadása kapcsán a rendőrök mulasztottak-e.

2) A Testület a panaszossal szemben fogatosított intézkedések sorában elsőként azt vizsgálta, hogy az igazoltatása jogszerű volt-e.

A panaszos beadványában kifogásolja, hogy a sérelmezett események idején eljáró rendőröknek kellő körültekintés mellett észlelniük kellett volna azt, hogy a panaszos a verekedésből teljesen kimaradt, semmilyen kirívóan közösségellenes, azaz garázda magatartásban vagy cselekményben nem vett részt, illetve annak nem volt elszenvedője sem, így vele szemben nem volt szükség rendőri intézkedésre. Előadja, hogy a verekedés kezdete előtt a panaszos barátaival a Vendéglőben, annak belső kiszolgáló termében iszogatót. Egyszer csak arra lettek figyelmesek, hogy megáll egy busz a szalagkorlát előtt a S. úton, ott, ahol egyébként nem szabad megállni. A buszból piros-fekete mezben pécsiek özönlöttek ki, és megindultak a Kékszakáll Vendéglő terasza felé, ahol a Videoton drukkeri is voltak. Ezzel egy időben a pécsiek a másik csoport felé köveket dobáltak. A pécsiek támadó jellegű fellépését tapasztalva a panaszos szaladni kezdett az első keresztutca, a Ny. utca irányába. A rendőrök itt vonták a panaszost a többiekkel együtt intézkedés alá. Álláspontja szerint az intézkedő rendőröknek a panaszos mozgása irányából és abból, hogy nem volt nála semmilyen verekedéshez használható eszköz, és nem volt rajta sérülés sem, észlelni kellett volna azt, hogy nem volt részese a verekedésnek, vagy bármilyen más, garázda magatartásnak.

A panaszos előállításáról készült rendőri jelentés szerint az intézkedő nyolc rendőr 16 óra 45 perckor vonta a panaszost intézkedés alá, annak keretében elsőként az Rtv. 29. § (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatták. A rendőrségi iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedés helyszínén állampolgári bejelentésre jelentek meg. Megérkezve azt észlelték, hogy a két szurkolótábor tagjai – ránézéssel nem megállapítható létszámú tömeg – verekednek, dulakodnak, hangoskodnak, különböző tárgyakat dobálnak, majd a rendőröket észlelve egymástól távolodni kezdenek, illetve többen bevonulnak a környező kisebb utcákba, és különböző irányokban megpróbálják elhagyni a helyszínt. A rendőri erők a gyors intézkedésnek köszönhetően a tömeget szétválasztva feltartóztatták. A rendőrség közlése szerint az elsődlegesen rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság büntett gyanúja, ezért a rendőrök a résztvevők távozását lehetőség szerint megakadályozták, majd a visszatartott és a környező utcákban öltözetük és magatartásuk – illetve személyes, látásból való ismeretség – alapján feltalált, a helyszínt elhagyni igyekvő személyeket, összesen 103 főt, előállították. Az iratok utalnak arra is, hogy a rendőrségi járművekkel megérkezve, azokból kiszállva, a tömeget észlelve a rendőröknek nem volt lehetőségük annak megállapítására, hogy az egyes személyek épp milyen jogsértő cselekményt folytatnak (adott pillanatban kit ütnek, dobnak, rúgnak, stb.), de egyértelműen észlelni lehetett az esemény „tömegverekedés” jellegét, így a csoportosan elkövetett garázdaság büntett elkövetése megvalósulni látszott. Mivel a rendelkezésre álló adatok alapján a helyszínen nem lehetett feltárni, hogy a szurkolói csoportok tagjai közül kik követtek el garázdaságot, ezért a mérkőzésbiztosítás parancsnoka a helyszínen tartózkodó összes személlyel szembeni intézkedésre adott utasítást.

A Testület jelentőséget tulajdonított annak a rendőrségi tájékoztatásnak, miszerint a verekedő tömeg tagjai a rendőri intézkedések megkezdésekor több tárgyat hátrahagytak (pl.:

baseballütő, fémcső, összetört fejszenyél, térkő, zúzottkő, fogvédő), amikről elsődlegesen nem lehetett megállapítani, kik használták azokat.

A Btk. 271. §-a értelmében aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, a garázdaság vétségét követi el. Súlyosabban büntetendő a cselekmény, ha a garázdaság csoportosan követik el.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt, így például bűncselekményt megvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják. A Testület megítélése szerint a panzióhoz kikerkezett rendőrök intézkedési kötelezettségét a bejelentés és a helyszínen azzal összefüggésben tapasztaltak egyértelműen megteremtették. A panaszos és a rendőrség előadása megegyezik arról, hogy az intézkedések helyszínén a rendőrök érkezését megelőzően két szurkolói tábor tagjai között tört ki verekedés. Kétségtelen tehát, hogy amikor a kikerkező rendőrök ennek szemtanúi lettek, észlelésük kötelezettséget teremtett a szükséges intézkedések foganatosítására.

A Testület megítélése szerint a rendőrök tehát megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában, törvényi – intézkedési – kötelezettségüknek eleget téve jártak el a sérelmezett események helyszínén.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint nem foglalhat állást abban, hogy a panaszos elkövette-e a gyanúsításban szereplő bűncselekményt vagy sem, a bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett bűnösségének kérdésében

való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A panaszossal szembeni konkrét rendőri fellépés kiváltó oka a rendőrség előadása szerint az volt, hogy a garázda tömeg tagjaként ő is a helyszínen tartózkodott. Kétségtelen tény, hogy a téren jelentős számú szurkoló tartózkodott (az előállítottak száma is meghaladta a száz főt), és közülük számosan részt vettek a dulakodásban, vagyis olyan egyértelműen erőszakos magatartást tanúsítottak, amely kimeríti a Btk. fent idézett 271. §-ában büntetni rendelt garázdaság törvényi tényállását.

A Testület elfogadta, hogy a kikerkező rendőröknek az adott körülmények között nem volt lehetőségük a helyszínen feltárni, hogy az egyes személyek milyen – esetlegesen jogsértő – magatartást tanúsítottak az intézkedés kezdetét megelőzően, vagyis, hogy a szurkolói csoportok tagjai közül kik vettek részt a garázdaság elkövetésében és kik nem, azaz a kérdéses tömegtől a panaszost – függetlenül attól, hogy milyen szerepet játszott az eseményekben – egyértelműen elkülöníteni nem lehetett. A gyors rendőri fellépést alátámasztó körülményként értékelte továbbá a Testület, hogy a szurkolók a rendőrök érkezésekor megkísérelték elhagyni a helyszínt, amit a panaszos előadása is alátámaszt, hiszen ő is arról számolt be, hogy szaladni kezdett az első keresztutca, a Ny. utca irányába, a rendőrök ott vonták a többiekkel együtt intézkedés alá. Nyilvánvaló, hogy a rendőrök nem tisztázhatták az adott helyzetben, hogy ki az, aki a verekedés és ki az, aki a kikerkező rendőrök elől próbál elmenekülni.

A panaszossal szemben tehát felmerült a bűncselekmény elkövetésének a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanúja, amelynek alapján az eljáró rendőrök a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozva (közrend, közbiztonság védelme bűnüldözési cél) megalapozottan igazoltatták, hiszen az adott körülmények között nyilvánvalóan elkerülhetetlen volt a panaszos személyazonosságának megállapítása, így **a Testület az igazoltatást egyértelműen jogszerűnek minősítette, és a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértését nem állapította meg.**

3) A panaszos beadványában kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök fellépésük során nem tartották be az intézkedések formai követelményeit, így nem köszöntek a napszaknak megfelelően, nem jelölték meg az intézkedés tényét és célját, és fellépésük befejezésekor nem nyújtottak tájékoztatást a jogorvoslati lehetőségekről.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. A V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően továbbá a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha annak eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az

intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja, kivéve, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (ez esetben azt az intézkedést követően kell megtenni).

a) Az intézkedés formai követelményeinek a teljesítésével összefüggésben a panaszos kifejezetten azt panaszolta, hogy az intézkedő rendőrök nem köszöntek neki. A Testület ezzel összefüggésben az alábbiakat állapította meg.

A mérkőzésbiztosítás parancsnoka a kérdéssel összefüggésben jelentésében előadja, hogy az intézkedéseket megelőző eligazítás után az állomány felszerelését, ruházatát, azon a jelvény, azonosító megfelelő elhelyezését ellenőrizték. Az Rtv. 20. § (2)-(3) bekezdésében szereplő „ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti” kitétel a konkrét esetben az őrnagy megítélése szerint egyértelműen teljesült, így a tájékoztatást a rendőrök később adták meg. Az intézkedők ruházatán végig jól látható volt az azonosító számuk és több rendőrt – köztük a r. őrnagyot is – név, beosztás szerint is ismertek az intézkedés alá vont személyek.

Az intézkedés körülményei, így különösen az érintett személyek nagy száma, a helyszínen kialakult zűrzavar, a gyanú alapjául szolgáló cselekmény erőszakos jellege és az, hogy a rendőrök érkezésekor a szurkolók közül többen is megpróbálták elhagyni a helyszínt, a Testület megítélése szerint indokolták a hivatkozott jogszabályi rendelkezésben rögzített kivétel alkalmazását. A rendőri intézkedés eredményessége ugyanis valóban veszélybe kerülhetett volna, hogy ha az azonnali fellépés helyett a rendőrök az intézkedés formai követelményeinek teljesítésére szánják az időt.

A Szolgálati Szabályzat 4. § (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy az intézkedés kötelező formai elemei közül csak a tartalmi információt hordozó közlések, illetve aktusok (pl. a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása) utólagos megtétele szükséges olyan esetekben, amikor a formai követelmények teljesítése az intézkedés kezdetekor nem lehetséges. (A találkozásokkor használatos köszöntést nyilvánvalóan értelmetlen az intézkedés végén, a távozáskor „pótolni”.)

Az intézkedés kezdetén a napszaknak megfelelő köszönés elmaradása miatt ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését nem állapította meg.

A Testület egyébként a napszaknak megfelelő köszönés elmaradása miatt a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján akkor sem állapított volna meg jogsértést, ha nem fogadta volna el a rendőrök azon álláspontját, hogy az intézkedés formai követelményeinek teljesítésére az adott helyzetben nem volt lehetőség az intézkedés kezdetekor.

b) A panaszos kifogásolja, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés tényéről és céljáról nem tájékoztatták.

A mérkőzésbiztosítás parancsnoka a panaszos kifogása kapcsán előadta, hogy az intézkedés alá vont személyek szóbeli tájékoztatásban részesültek a csoportos garázdaság miatti

személyes szabadságot korlátozó intézkedésről, majd az azt követő kihallgatásokról. A szurkolók eközben hangoskodtak, kiabáltak, szitkozódtak, közülük sokukat láthatóan nem érdekelte a rendőri közlemény. A kapitányságvezető ehhez hozzátette, hogy az intézkedés eredményességének veszélyeztetése miatt a helyszínen elsődlegesen az ott levő személyek távozásának megakadályozására, egy helyre csoportosítására került sor, ezt követően történt meg az intézkedés céljának közlése és a panaszjogról való tájékoztatás. Az intézkedést 33 fő rendőr hajtotta végre a 103 fő előállítottal szemben, akik a helyszínen folyamatosan hangoskodtak, egymást és a rendőröket is szidalmazták. A kialakult hangzavar miatt előfordulhatott, hogy egy-egy személy nem hallotta – „gyakorlatilag nem is figyelte” – az elsődleges rendőri közléseket, de a helyszínen, az előállítás foganatosítása közben, a rendőrségi objektumban történő várakozás során és a nyomozati cselekmények elvégzése közben az intézkedéssel érintett személyek kérdéseikre minden alkalommal megfelelő választ kaptak. A személyek mindegyike tisztában volt – a rendőri közlések alapján tisztában lehetett, kellett lennie – azzal, hogy az intézkedésre mi okból került sor, illetve kik voltak a vele szemben intézkedő rendőrök.

A konkrét esetben a Testület megítélése szerint annyi bizonyosan megállapítható volt, hogy az eljáró rendőröknek – a fenti a) pontban kifejtettek szerint – nem intézkedésük kezdetén, hanem annak befejezésekor kellett tájékoztatást nyújtani a panaszosnak az intézkedés tényéről és céljáról. A rendőrségi iratok szerint ez így is történt. A panaszos ezzel szemben egyértelműen azt kifogásolta, hogy a kérdéses tájékoztatást nem kapta meg.

A felek előadásában ellentmondást tapasztalt tehát a Testület abban, hogy az intézkedés tényére és céljára vonatkozó tájékoztatás a panaszosnak címezve elhangzott-e, ami a rendelkezésre álló adatok alapján – és további bizonyítási eszközök híján – a panaszeljáráásban nem volt feloldható.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy az intézkedés tényét és célját érintő tájékoztatás elmaradása tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

c) A panaszos végül azt is kifogásolja, hogy az intézkedés során nem kapott tájékoztatást a számára nyitva álló jogorvoslati lehetőségekről sem.

A kapitányságvezető nyilatkozata szerint ugyanakkor azt követően, hogy a helyszínen tartózkodó személyeket távozását a rendőrök megakadályozták, és őket egy helyre csoportosították, tájékoztatás nyújtottak – az intézkedés célja mellett – a panaszjogról is.

A panaszos a fogvatartás során aláírt továbbá egy nyilatkozatot, amelyben elismerte, hogy az Rtv. 92-93. §-ai alapján jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatást kapott.

A rendelkezésre álló információk alapján a Testület nem tudta egyértelműen megállapítani, hogy a panaszost az intézkedés helyszínén a jogorvoslati lehetőségekről felvilágosították-e, annak bizonyítására ugyanakkor, hogy ilyen tartalmú tájékoztatásban még a vele szembeni intézkedések befejezését megelőzően részesült, elfogadta a Testület a panaszos kézjegyével ellátott nyilatkozatot. Erre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a rendőrség kötelezettségét a jogorvoslatokról való tájékoztatással összefüggésben bizonyosan nem sértette meg.

Fentiek alapján a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a panaszjogról való tájékoztatás teljesítése kapcsán.

4) a) A panaszos kifogásolja, hogy a rendőri fellépés keretében előállítására is sor került. Ennek kapcsán előadja, hogy semmilyen verekedésben vagy dobálásban, illetve egyéb garázda cselekményben nem vett részt. Álláspontja szerint az intézkedő rendőröknek a panaszos mozgása irányából és abból, hogy nem volt nála semmilyen verekedéshez használható eszköz, és nem volt rajta sérülés sem, észlelni kellett volna azt, hogy nem volt részese a verekedésnek, vagy bármilyen más, garázda magatartásnak. Mivel tehát sem bűncselekményt, sem szabálysértést nem követett el, a vele szemben végrehajtott előállításnak hiányzik a jogalapja. Különösen sérelmes a panaszos számára, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök meg sem kérdezték tőle és sorstársaitól, hogy mi is történt.

A panaszos előállításáról készült rendőri jelentés szerint az intézkedő nyolc rendőr a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően elfogta és előállította.

Az intézkedés jogszerűségének megítélésében a Testület visszaul az igazoltatás kapcsán kifejtett azon álláspontjára, hogy a bűncselekmény elkövetésének a rendőri intézkedéshez szükséges fokú a gyanúja a panaszossal szemben is fennállt (ezt nem cáfolta a panaszos mozgásának iránya, hiszen a rendőri beszámolók szerint a dulakodásban részt vevők a rendőrök érkezését látva mindannyian megpróbálták elhagyni a helyszínt).

A továbbiakban a Testület erre figyelemmel értékelte végezte el a panaszos előállítása indokoltságának vizsgálatát.

A rendőri jelentés szerint az előállítás jogalapjául az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja szolgált, amely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A Szolgálati Szabályzat 42. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő.

Hangsúlyozva, hogy ezen álláspontja nem jelent a panaszos bűnössége kérdésében való állásfoglalást, a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök által személyesen is észlelt bűncselekmény elkövetésében való részvételnek (és ezáltal a tettenérésnek) az a fokú gyanúja, amely a rendőri intézkedéshez szükséges (és amely hangsúlyozottan nem azonos a konkrét személy meggyanúsításához szükséges megalapozott gyanú fokával), minden, a helyszínen tartózkodó személlyel – így a panaszossal – szemben is fennállt. Erre tekintettel az intézkedő rendőrök – az Rtv. idézett 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján – mérlegelés nélkül kötelesek voltak elfogni és előállítani a panaszost az illetékességgel rendelkező rendőrkapitányságra.

Erre figyelemmel a panaszos személyes szabadságának előállítással való korlátozását a Testület jogszerűnek minősítette, és a kapcsolódó alapjog megsértését nem állapította meg.

A Testület a panaszos azon kifogására reagálva, hogy a rendőrök sem tőle, sem társaitól nem kérdezték meg, hogy milyen magatartást tanúsítottak az intézkedéseket megelőzően, megjegyzi, hogy az előállítás jogszerűsége az érintettek nyilatkozatása hiányában is értékelhető volt, a helyszíni kikérdezés elmaradásával ezért a rendőrök nem valósítottak meg mulasztást. Az egyes helyszínen tartózkodók cselekvőségének tisztázása ugyanis egy többtucat személyt érintő verekedést követően nem lehet az előállításban részt vevő rendőrök feladata. Az előállítás célja jelen esetben éppen az volt, hogy a rendőrség bűnügyi állománya az érintettek részletes kihallgatása során tárhassa fel, ki milyen szerepet játszott az eseményekben.

b) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségén túl azt is vizsgálta, hogy az intézkedés időtartama annak céljához és az elvégzett eljárási cselekményekhez mérten nem volt-e szükségtelenül hosszú. A panaszos előadja ugyanis, hogy fogvatartása mintegy 12 óra 45 percen keresztül tartott.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezt az előírást konkretizálja az előállításra a 33. § (3) bekezdés, amelynek értelmében a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés a konkrét esetben 16 óra 45 perckor vette kezdetét, befejezésének időpontja pedig 2011. augusztus 21-én 4 óra 20 perc volt. A jelentések rögzítik, hogy a helyszíni intézkedések egységesen 16 óra 45 perckor kezdődtek, és mintegy 1-1,5 órán keresztül tartottak. Összesen 103 fő előállítására került sor, amely kapcsán a kapitányságvezető megjegyzi, hogy a létszámra tekintettel a beszállítás külön szervezést igényelt. A személyeket kisebb nagyobb csoportokban szállították be a rendelkezésre álló járművekkel, aminek kapcsán nem lehetséges megállapítani, hogy melyikük hány órakor érkezett be a rendőrségi objektumba. Az előállított személyek számából adódóan a szükséges kihallhatásokat és nyomozati cselekményeket a rendőrkapitányságon adott időben szolgálatot teljesítő 3-4 fő forrónyomos rendőr értelemszerűen nem tudta volna végrehajtani, ezért sor került a teljes bűnügyi állomány, illetve az elérhető további személyek, és a megyei rendőrfőkapitányság forrónyomos állományának berendelésére.

A tanúkenti kihallgatások a Robotzaru Neo rendszer adatai alapján 19 óra 30 perc körüli időben kezdődtek meg és 0 óra 30 perckor fejeződtek be. A tanúkihallgatások befejezését követően egy órán belül kezdődtek meg a gyanúsított kihallgatások. Több órás várakozás azon személyek esetében fordulhatott elő, akiket az elsők között hallgattak meg tanúként. A nyomozati cselekmények végrehajtását tovább gyorsítani – tekintve, hogy abban a bűnügyi állomány összes elérhető tagja részt vett – nem volt lehetséges. Az előállítás célja a bűncselekmény történeti tényállásának minél pontosabb tisztázása, a bizonyítékok minél szélesebb körű beszerzése, a büntetőeljárás sikerességének minél nagyobb mérvű biztosítása volt, amelyet a törvényben meghatározott 8 órán belül nem volt lehetséges elérni úgy sem, hogy ennek érdekében minden rendelkezésre álló rendőri erőt mozgósítottak, így az érintettek vonatkozásában szükséges volt az előállítás idejének négy órával történő meghosszabbítása. Az utolsóként felvett gyanúsított jegyzőkönyv lezárása is megtörtént 3 óra 57 perckor, tehát az előállítás kezdetét követő 12 órán belül – vagyis jelen esetben 4 óra 45 percet megelőzően – a gyanúsítottak mindegyike szabadon lett bocsátva, kivéve azt az egy főt, akinek elrendelték az őrizetbe vételét.

A panaszost a rendőrségre – a kapitányságvezető közlése alapján – legkésőbb 18 óra 15 perckor beszállították. Ott először 20 óra 35 perctől 21 óra 1 perccig tanúként, azt követően pedig 2 óra 56 perctől 3 óra 17 perccig gyanúsítottként hallgatták ki. A panaszost gyanúsított kihallgatását követően, 4 óra 20 perckor bocsátották szabadon.

A szabadon bocsátás tekintetében ellentmondás van a panaszos elmondása (amely szerint előállítása 12 óra 45 perccig, azaz kb. másnap hajnal 5 óra 15-ig tartott) és a rendőrségtől kapott információ között (amely szerint a panaszost 4 óra 20 perckor elengedték). Mivel azonban a rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos előállításáról kiállított igazolást, amelyen a szabadon bocsátás ideje 4 óra 20 perc, és amit a panaszos kézjegyével látott el, a Testület a rendőrség előadását fogadta el a szabadítás valós időpontjaként.

A Testület ezt követően az előállítás arányosságának értékelését az alábbi szempontokra figyelemmel végezte el. A rendőrségnek a sérelmezett események kapcsán nagy létszámú intézkedést alá vont személyrel szemben kellett a szükséges cselekményeket végrehajtani, hiszen összesen 103 főt állítottak elő csoportosan elkövetett garázdaság gyanúja miatt, akik közül 26-ot a Sz. városi Rendőrkapitányságra szállítottak. A panaszosok kihallgatásairól felvett jegyzőkönyvek alapján az is kijelenthető, hogy a második, majd – ahol arra is sor került – a harmadik kihallgatásokon a rendőrök figyelembe vették a többi intézkedés alá vont és addigra kihallgatott személy előadásait is, és azokra építve tettek fel újabb kérdéseket az érintetteknek annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéseket megelőző történéseket minél alaposabban feltárják.

Ez idő alatt végezték el továbbá a rendőrök az eseményekről készített felvételek elemzését, annak ismeretében pedig az eseményeknél jelen volt személyek magatartásának értékelését is. A Testület szerint tehát megállapítható, hogy a panaszos és társai fogvatartásának ideje alatt a rendőrök számos olyan eljárási cselekményt fogatosítottak, amelyek nem feltétlenül az érintettek részvételével zajlottak, céljuk ugyanakkor kétség kívül az érintettek eljárásjogi helyzetének, a kérdéses események során betöltött szerepének a tisztázása volt. Ez a cél pedig jogalapot teremtett a panaszosok szabadságának korlátozására egészen addig az időpontig, amíg a rendőrség az érintettektől beszerezhető valamennyi információra szert nem tett, vagyis, amíg – 3 óra 57 perckor – az utolsó kihallgatás is le nem zárult. Ezt követően továbbá indokoltan hosszabbodott meg a fogvatartás azon adminisztratív teendők elvégzésének idejével, amelyek kétség kívül az intézkedés alá vont személyek érdekeit is szolgálták (pl.: igazolás kiállítása, jogorvoslatról való tájékoztatás, letétbe helyezett tárgyak visszaadása), mivel az ezen adminisztratív teendőkre fordított idő – az utolsó gyanúsított kihallgatás lezárásától számítva – nem tekinthető aránytalanul hosszúnak (hiszen – a rendkívül nagyszámú előállított és kihallgatott személy mellett is – kevesebb mint egy óra telt el az utolsó gyanúsított kihallgatásától az utolsó előállított szabadon bocsátásáig). Így a Testület azokban az esetekben sem látta indokoltnak jogsértést megállapítani, amelyekben az előállított elbocsátására csupán az előállítás meghosszabbításáról szóló határozatban szereplő 4 óra 45 perces időpontban került sor.

Mindezt a jelen esetre vetítve a Testület megállapította: az, hogy az intézkedés a sérelmezett események helyszínén kb. másfél órán át zajlott, majd a beszállítás és a panaszos első kihallgatása között több mint két óra, a tanúkénti és a gyanúsított kihallgatása között pedig közel hat óra telt el, végül a panaszos szabadságát a rendőrség a kihallgatások befejezését követően további kb. egy órán keresztül korlátozta, az előállítás kétségtelenül jelentős hossza ellenére nem tekinthető a panaszos szabadsága aránytalan korlátozásának, mivel azokban az

időszakokban is, amelyekben nem történt a panaszos személyes részvételét igénylő eljárási cselekmény, a rendőrség olyan cselekményeket fogantatosított, amelyek a panaszosnak – mint egy nagy számú gyanúsítottat érintő bűncselekmény egyik feltételezett résztvevőjének – a cselekvőségét voltak hivatottak tisztázni.

A fentiek alapján a Testület a panaszos szabadságának kellő jogalap birtokában végrehajtott előállítását arányos rendőri intézkedésnek minősítette, és az előállítás időtartamát sem tekintette indokolatlanul hosszúnak, így a panaszos személyi szabadságának megsértését nem állapította meg.

6) A panaszos kifogásolja, hogy a fogdai befogadás során átvizsgálták, a cipőfűzőt kivetették a cipőjéből, és elvették tőle az összes értéktárgyat és ingóságot, amit magánál tartott.

Az Rtv. 31. §-ában foglalt felhatalmazás alapján „akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja”.

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján pedig a hatóság az előállított személy elhelyezésekor ruházatát átvizsgálja, és tőle elveszi azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. A hivatkozott rendelkezés utaló szabályként a Fogdaszabályzat előírásait, illetve a fogvatartott birtokában tartható tárgyak listáját tartalmazó mellékletét hívja fel. A Fogdaszabályzat vonatkozó, 16. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a fogvatartottnál lévő tárgyakról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a fogvatartottal is alá kell íratni, és egy példányát részére át kell adni.

A Testület véleménye szerint a fent utalt jogszabályi rendelkezések kellő jogalapot teremtettek arra, hogy a panaszossal szemben a fogdai befogadás során a rendőrök átvizsgálást hajtsanak végre, és elvegyék tőle az olyan tárgyakat, amelyeket a Fogdarendelet értelmében a fogdába nem lehet bevinni.

A Testület ezért a panaszos fogdai befogadása alkalmával végzett átvizsgálás miatt nem állapította meg emberi méltóságának megsértését.

7) A panaszos végül azt is sérelmezi, hogy az előállítás ideje alatt semmiféle ételmezt nem kapott. Ezzel összefüggésben a Testület az alábbi álláspontot alakította ki.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a panaszos által a fogvatartás ideje alatt aláírt nyilatkozatot, amely – egyebek mellett – tartalmazza azt, hogy a panaszos ételmezt nem kért.

Jogszabályi rendelkezések hiányában az előállítottak ételmeztetését illetően csak a 26-326/3/2006. számú, az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatója által kiadott körlevélhez (ORFK körlevél) mellékelt tájékoztató tartalmaz iránymutatást. Eszerint az ételmeztetésnél az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani, és a fogvatartásért felelős vezetőnek helyi intézkedésben kell szabályoznia, hogy ki a felelős az ételmeztetés biztosításáért. Célszerű az ételmeztetését írásban is dokumentálni. A tájékoztatóban

foglaltakat az előállítottakkal minden esetben ismertetni kell, melynek tényét az érintett aláírásával is igazolja. A tájékoztató vonatkozó pontja szerint az előállított jogosult rá, hogy öt órát meghaladó fogvatartás esetén ételmezt kérjen.

A panaszos fogvatartása 16 óra 45 perctől másnap hajnali 4 óra 20 percig, tehát öt óránál jóval hosszabb ideig tartott, így a hivatkozott előírás alapján joga volt ételmezt kérni. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a fogvatartás során kiállított nyilatkozaton – amit a panaszos aláírásával is ellátott – az szerepel, hogy nem kért ételmezt.

Ilyen hosszú tartamú fogvatartás esetén az Rtv. 2. §-ában foglalt általános jogvédelmi kötelezettség alapján természetesen akkor is kötelessége a rendőrségnek az ilyen irányú igényét jelző előállítottat étellel ellátni, ha a fogvatartása kezdetén még úgy nyilatkozik, hogy nem kér ételmezt, jelen esetben azonban a panaszos panaszában nem állította, hogy utóbb kért volna ételmezt a rendőrségtől.

Minthogy pedig a rendőrséget a jelenlegi – és fent ismertetett – normák alapján elsődlegesen a fogvatartott kérelmére terheli az ételmezési kötelezettség, **a Testület nem állapította meg mulasztást azzal összefüggésben, hogy a rendőrök a panaszosnak a szabadságkorlátozás ideje alatt nem adtak ételt.**

IV.

A Testület megítélése szerint a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában, törvényi – intézkedési – kötelezettségüknek eleget téve jártak el a sérelmezett események helyszínén, és kezdeményezték igazoltatást a panaszossal szemben. Megállapította továbbá, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga a napszaknak megfelelő köszönés elmaradása miatt és a panaszjogról való tájékoztatás teljesítése kapcsán, mivel ugyanakkor a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy az intézkedés tényét és célját érintő tájékoztatás elmaradása tekintetében a tisztességes eljárásához való jog sérelme nem megállapítható.

A panaszos személyes szabadságának előállítással való korlátozását a Testület jogszerű és arányos rendőri intézkedésnek minősítette, és az előállítás időtartamát sem tekintette indokolatlanul hosszúnak, így a panaszos személyi szabadságának megsértését nem állapította meg.

Nem állapította meg a Testület a panaszos fogdai befogadása alkalmával végzett átvizsgálás miatt emberi méltóságának megsértését, és nem állapította meg mulasztást azzal összefüggésben sem, hogy a rendőrök a panaszosnak a szabadságkorlátozás ideje alatt nem adtak ételt.

A fentiek alapján a Testület – figyelemmel az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdésére – döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2012. február 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZTÜLET